

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE			
Jméno a příjmení uchazeče	Mgr. Helena Pressfreund		
Název práce	Tvorba procedurálních standardů kvality v podmínkách pobytových sociálních služeb a jejich realizace v praxi		
Oponent práce	Mgr. Martin Bednář, Ph.D.		
Obor	Sociální pedagogika		
Kritéria hodnocení práce			
Formální stránka práce			
Přehlednost a členění práce	výborná	dostatečná	nedostatečná
Úroveň jazykového zpracování	výborná	dostatečná	nedostatečná
Dodržení formálních náležitostí (citační norma, formální úprava)	výborná	dostatečná	nedostatečná
Obsahová stránka práce			
Práce s odbornou literaturou	výborná	dostatečná	nedostatečná
Formulace cílů práce	výborná	dostatečná	nedostatečná
Analýza problému (dostatečná hloubka analýzy, metody, postupy, argumentace aj.)	výborná	dostatečná	nedostatečná
Splnění cílů a formulace závěrů práce	výborné	dostatečné	nedostatečné
Odborný přínos práce	výborný	dostatečný	nedostatečný
Odůvodnění hodnocení práce (silné a slabé stránky práce):			
<p>Přehlednost a členění práce: Struktura práce má rezervy z hlediska návaznosti zařazení jednotlivých kapitol, důležitá je zejména absence provázanosti obsahu teoretické a výzkumné části práce. V úvodu práce chybí explicitní vymezení cíle práce, proto je i obtížné strukturu práce ukotvit. Napsané zajisté souvisí s tématem práce, ale velmi volně.</p>			
<p>Úroveň jazykového zpracování: Práce obsahuje nepřijatelné množství gramatických chyb a nesrozumitelných vyjádření. Např.: „<i>Téma považujeme živoucí a bližší zpracování této tematiky máme za přínosné.</i>“ (1. odstavec úvodu, str. 12). „<i>Ministerstvo práce a sociálních věcí reaguje na posuny pomocí systémových změn formou metod sociální práce, které zajistí kvalitu poskytování pobytových sociálních služeb.</i>“ (str. 12). „<i>V mnoha ohledech je vidět v podmínkách odborné veřejnosti snaha o hledání inspirace v zahraničí ovšem situace sociálních služeb v České republice je velmi specifická a svébytná.</i>“ (str. 13). „<i>Zvolené téma rigorózní práce velmi úzce souvisí se sociální pedagogikou s přímou souvislostí se zvyšováním kvality poskytovaných sociálních služeb, kdy jedním z nich je pojetí sociální pedagogiky v souvislosti se sociální prací, prostřednictvím sociálního pracovníka, jak uvádí Navrátil (2000, s. 7).</i>“ (str. 13). „<i>Vztah tématu a kvality poskytování sociální služby je spatřován zejména v tom, že je zaměřen na každodenní život jedince v pomáhající profesi formou sociální práce v roli uživatele, pracovníka v sociálních službách a sociálního pracovníka, s ohledem na jejich individuální potřeby a zájmy jedince, jak ostatně také uvádí Kraus (2014).</i>“ (str. 13). „<i>Dále autoři uvádějí, že obecně lze o službách hovořit jako o aktivitě, která naplňuje určitý cíl a může být orientována na člověka (zdraví a sociální služby</i> „ (str. 19), závorka není uzavřena, chybí konec věty. „<i>Většina vzorů dle Holasové Malík (2014, s. 69) k popisu kvality v sociálních službách poskytuje doporučení, jaké služby, pro koho a jakým způsobem by se měly poskytovat.</i>“ (str. 47).</p> <p>Výše uvedené příklady jsou namátkou vybrané, práce patrně neprošla jazykovou korekturou, přičemž vyjadřování je neadekvátní rigorózní práci.</p>			

Dodržení formálních náležitostí: Autorka opakovaně nesprávně uvádí příjmení citované autorky – Kroutilová, místo Krutilová, např. na str. 18: „*V současné individualizované společnosti, jak uvádí Čámský, Sembdner, Kroutilová (2011, s. 7.)*“ Není to ale pravidlem vždy, tudíž se patrně jedná o nepozornost autorky. Opakovaně autorka necituje z primárních zdrojů, např. na str. 21 „*Sociální služba je činnost nebo soubor činností podle zákona o sociálních službách zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení (Chloupková, 2013, s. 126).*“, přičemž se jedná o převzatou citaci ze zákona o sociálních službách. Podobně např. na str. 39, cituje vyhl. 505/2006 Sb., ale odkazuje na Veškrnová, Sladká Ševčíková (2013, s. 14). V Seznamu použité literatury uvádí legislativu v době vydání, např. „*Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění. In : Sběrka zákonů České republiky, ročník 2006, částka 37/2006, ISSN 1211-1244*“, tudíž v neaktuálním znění.

Práce s odbornou literaturou: Autorka u většiny kapitol cituje z několika málo, neustále opakujících se zdrojů, přičemž nejsou vždy aktuální, např. v kapitole „*Pravidla pro přijímání darů*“ – str. 81 autorka nezaregistrovala ustanovení Občanského zákoníku z roku 2014, které zakazuje poskytovatelům sociálních služeb přijímat dary od uživatelů sociální služby, místo toho cituje zdroje z roku 2008 a 2013 a přebírá nesprávnou praxi.

Na str. 38 autorka uvádí: „*Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, formuluje tyto povinnosti:*

1. mít vytvořenu metodiku, podle které se řídí plánování a způsob přehodnocování poskytované služby a tato metodika je v souladu s praxí v sociální službě;
 2. plánovat společně s uživatelem (osobou) průběh poskytované služby s ohledem na osobní cíle a možnosti uživatele služby;
 3. průběžně hodnotit s uživatelem naplňování stanovených osobních cílů;
 4. mít pro proces plánování u jednotlivých uživatelů určeného konkrétního pracovníka;
 5. vést individuální písemné záznamy o průběhu poskytování sociální služby a mít funkční systém, jak si pracovníci předávají potřebné informace o poskytování služby uživateli mezi sebou, jak zároveň uvádějí i Čámský et al. (r. 2008, s. 95)“.
- Mohla by autorka uvést, kde to zákon č. 108/2006 Sb. formuluje, které paragrafy cituje?

Nebo na str. 47 uvádí: „*Hájek (2012, s. 57) připomíná, že u přijímacího pohovoru na pozici pracovníka v sociálních službách není nutné psychologické testování, za účelem vhodnosti uchazeče na konkrétní pracovní pozici a dle zkušeností však tato skutečnost stále chybí ve státních sociálních službách pobytového typu.*“.

Mohla by autorka uvést, které státní sociální služby má na mysli?

Nepatříčné je vymezení některých pojmů, např. „*Žadatel je osoba, s níž sociální pracovník dělá sociální šetření (MPSV, 2015).*“ (str. 23), příp. „*Individuální plán je záznam komunikace uživatele s pracovníkem sociálních služeb. Vychází z individuálních cílů uživatele a je postaven na jeho schopnostech (Chloupková, 2013, s. 124).*“ (str. 22). Autorka snad ví, že individuální plán je víc, než jen záznam komunikace uživatele a pracovníka v sociálních službách.

Formulace cílů práce, analýza problému, splnění cílů a formulace závěrů práce: Autorka v úvodu píše „*Rigorózní práce je zaměřena na téma poskytování sociálních služeb v podmínkách institucionálního prostředí a současně se zabývá aspekty procesu zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb. Zabýváme se zákonnými normami procedurálních standardů kvality poskytování pobytových sociálních služeb a tvorbou metodik, které tvoří páteř sjednocení přístupů k uživateli sociálních služeb v nejrůznějších situacích při samotném poskytování péče a podpory. Téma považujeme živoucí a bližší zpracování této tematiky máme za přínosné.*“ (1. odstavec úvodu, str. 12). Dále na str. 13 píše „*Jedním z cílů rigorózní práce je upozornit na to, že poskytovatelé sociálních služeb si této skutečnosti nejsou vědomi a považují se za tvůrce standardů kvality.*“

Vzápětí uvádí: „*V této rigorózní práci je řešen úkol předložit poskytovatelům vodítko, jak se v novém systému sociální péče orientovat, aby naplněním vlastních metodik Standardů kvality*

pobytových sociálních služeb, nejen uspěli při inspekcích kvality poskytovaných sociálních služeb, ale především aby zodpovědně, citlivě a právně nezpochybnitelně co nejlépe plnili závažný společenský i občanský úkol péče o sociálně potřebné.“ Není ale jasné, co je explicitním cílem práce. Zvláště když ve výzkumné části konstatuje: „Teoretická část se věnovala způsobům a možnostem tvorby jednotlivých metodik v podmínkách pobytových sociálních služeb a podílu pracovníků jednotlivých organizací sociálních služeb na vlastním vzniku a implementaci jednotlivých metodik vycházejících ze stanovených metodik do praxe.“ (str. 106). To ale není pravda, neboť autorka převážně uvedla kompilaci výkladů procedurálních standardů kvality. Cíl výzkumu autorka formulovala takto: „Hlavním cílem výzkumu je tedy porozumět procesům vzniku metodik a jejich použití v praxi a jejich implementace do praxe, tedy v konkrétní práci s uživatelem sociální služby. Popsat, jak pracovníci v sociálních službách a sociální pracovníci interpretují problematiku vzniku a potřebnosti jednotlivých metodik a jejich význam pro práci v daném pobytovém zařízení v souvislosti se zvyšováním kvality poskytovaných služeb. K získání obrazu o tomto bylo provedeno výzkumné šetření v podmínkách pobytových služeb. Cílem výzkumu je tedy proces vzniku jednotlivých metodik a jejich uvedení do praxe, případně způsob a procesy jejich aktualizace.“ (str. 107). Pomineme-li fakt, že dle autorky má být cílem výzkumu „porozumět procesům vzniku metodiky“ a „proces vzniku jednotlivých metodik“, formulovala výzkumnou otázku podstatně úžeji: „Jak se pracovníci v sociálních službách a sociální pracovníci ve vybraných pobytových službách podílejí na tvorbě metodik a jejich implementaci do praxe?“ (str. 107). Na takto formulovanou výzkumnou otázku navazují oblasti výzkumu: podíl na tvorbě, podpora v práci, úroveň zpracování, týmová práce, úroveň porozumění. Ovšem těmito oblastmi se nezabývala v teoretické části, kde, jak již bylo uvedeno, převážně vykládá obsah standardů kvality. Nerozebírá ale teoreticky to, co pak zkoumá. A nakonec uvádí zcela nepodložený závěr: „V přímé závislosti na získaných datech vyplývá, že přístupy k uživatelům v přiměřené míře podpory jsou kvalitní, ale metodiky standardů neumí daní pracovníci používat v praxi nebo jim v tom brání nedostatečné množství času na jejich implementaci do praxe v přímých situacích s uživateli.“ (str. 130). V práci nejsou data, ze kterých by uvedené bylo možné dovodit.

Otázky k obhajobě:

Vzhledem k tomu, že výše uvedené nedostatky jsou zásadní a uvedené citace nejsou úplným výčtem, ale toliko ilustrací rezerv, které práce má, není možné ji doporučit k obhajobě. Proto další otázky nepokládám.

Celkové hodnocení	výborné	dostatečné	nedostatečné
Rigorózní práci	doporučuji k obhajobě		nedoporučuji k obhajobě
Datum:30.12.2020	Podpis: _____		